

Δείκτες Ποιότητας κατευθυντήριας οδηγίας

Αυξημένη αρτηριακή πίεση και Υπέρταση σε ενήλικες: διάγνωση και διαχείριση

Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας

Ιούνιος 2025

Δείκτες Ποιότητας για την προσαρμοσμένη κατευθυντήρια οδηγία του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας και Αριστείας στην Περίθαλψη (NICE) του Ηνωμένου Βασιλείου για την Κύπρο «Αυξημένη αρτηριακή πίεση και Υπέρταση σε ενήλικες: διάγνωση και διαχείριση»

Εισαγωγικό σημείωμα

Η κατευθυντήρια οδηγία NG136 «Hypertension in adults: diagnosis and management» του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας και Αριστείας στην Περίθαλψη (National Institute for Health and Care Excellence – NICE) του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ), αναπτύχθηκε το 2019, επικαιροποιήθηκε το 2023, και τέθηκε στη διάθεση του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), ως αποτέλεσμα συμφωνίας άδειας χρήσης με τον οργανισμό NICE, με σκοπό την προσαρμογή της κατευθυντήριας οδηγίας στην πραγματικότητα του συστήματος υγείας της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΟΑΥ απευθύνθηκε στην Κύπρο σε ιατρούς με ειδικευση/εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της υπέρτασης, σε άλλους/ες σχετικούς/ές επαγγελματίες υγείας και σε εκπροσώπους ασθενών, και συγκρότησε Τεχνική Επιτροπή Ειδικών (ΤΕΕ). Τα μέλη της ΤΕΕ, στο πλαίσιο μιας σειράς συνεδριάσεων, αξιολόγησαν το πεδίο εφαρμογής και το πλήρες κείμενο της κατευθυντήριας οδηγίας και πραγματοποίησαν αλλαγές, εφόσον αυτές υποστηρίζονταν επαρκώς από επιστημονικά στοιχεία. Επιπλέον, η ΤΕΕ εξέτασε τους δείκτες ποιότητας που σχετίζονται με την αξιολόγηση και διαχείριση της υπέρτασης και έχουν αναπτυχθεί από το NICE για το Εθνικό Σύστημα Υγείας (National Health Service - NHS) του ΗΒ, τους αξιολόγησε ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής τους στο Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ) της Κύπρου και επέλεξε όσους κρίθηκαν κλινικά συναφείς και τεχνικά εφικτοί. Στη διαδικασία προσαρμογής, η ΤΕΕ βοηθήθηκε, σε οργανωτικό και μεθοδολογικό επίπεδο, από τον ΟΑΥ και από εξωτερική Υποστηρικτική Επιτροπή (Secretariat).

Δείκτες ποιότητας

Συνολικά, η ΤΕΕ προτείνει έξι δείκτες ποιότητας που σχετίζονται με την κατευθυντήρια οδηγία για την αυξημένη αρτηριακή πίεση και την υπέρταση για εφαρμογή στο ΓεΣΥ. Με βάση τη δυνατότητα εφαρμογής τους σε τεχνικό επίπεδο, οι έξι δείκτες είναι: Δείκτης 239, Δείκτης 121, Δείκτης 243, Δείκτης 245, Δείκτης 241, Δείκτης 270.

Δείκτης 239

Υπέρταση: αρτηριακή πίεση (79 ετών και κάτω)

Δείκτης: Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με υπέρταση, στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό: Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να βοηθήσει στην πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη των καρδιαγγειακών παθήσεων.

Προδιαγραφές

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων ηλικίας 79 ετών με υπέρταση.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιασμένος επί 100.

Εξαιρέσεις: Καμία.

Εξατομικευμένες προσαρμογές στην περίθαλψη καθώς και η αναφορά εξαιρέσεων για καταστάσεις στις οποίες το άτομο αρνείται την καταγραφή αρτηριακής πίεσης ή όταν ο στόχος αρτηριακής πίεσης δεν είναι κατάλληλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Δείκτης 121

Υπέρταση: Λευκωματίνη ούρων για βλάβη οργάνων-στόχων

Δείκτης: Το ποσοστό των ατόμων με νέα διάγνωση υπέρτασης κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, τα οποία έχουν ιστορικό ελέγχου του λόγου λευκωματίνη προς κρεατινίνη στα ούρα τους 3 μήνες πριν ή μετά την ημερομηνία διάγνωσης της υπέρτασης.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό: Αυτός ο δείκτης στοχεύει στην υποστήριξη της έγκαιρης αναγνώρισης της βλάβης των οργάνων-στόχων, όπως η υπερτροφία της αριστερής κοιλίας και η χρόνια νεφρική νόσος, σε νεοδιαγνωσθέντα άτομα με υπέρταση. Η αξιολόγηση της βλάβης των οργάνων-στόχων μπορεί να προειδοποιήσει τον/την κλινικό/ή ιατρό για πιθανές δευτερογενείς αιτίες υπέρτασης, μερικές από τις οποίες είναι δυνητικά απειλητικές για τη ζωή.

Προδιαγραφές

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή που έχουν ιστορικό ελέγχου του λόγου λευκωματίνη προς κρεατινίνη ούρων στους 3 μήνες πριν ή μετά την ημερομηνία διάγνωσης της υπέρτασης.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων με νέα διάγνωση υπέρτασης κατά τους προηγούμενους 12 μήνες.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιαζόμενος επί 100.

Εξαιρέσεις: Άτομα ηλικίας 18 ετών και κάτω.

Δείκτης 243

Εγκεφαλικό επεισόδιο και ισχαιμικό επεισόδιο: αρτηριακή πίεση (79 ετών και κάτω)

Δείκτης: Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με ιστορικό εγκεφαλικού επεισοδίου ή παροδικού ισχαιμικού επεισοδίου, στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό

Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να βοηθήσει στη δευτερογενή πρόληψη των καρδιαγγειακών παθήσεων. Οι στόχοι της αρτηριακής πίεσης διαφέρουν μεταξύ ιατρείου και σπιτιού, επειδή η αρτηριακή πίεση μπορεί να αυξηθεί σε ένα επίσημο περιβάλλον, όπως στο ιατρείο. Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω συμβουλών για τον τρόπο ζωής ή μέσω της χρήσης φαρμακευτικής αγωγής.

Προσδιορισμός

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων ηλικίας 79 ετών με ιστορικό εγκεφαλικού επεισοδίου ή παροδικού ισχαιμικού αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιαζόμενος επί 100.

Εξαιρέσεις: Καμία.

Εξατομικευμένες προσαρμογές στην περίθαλψη καθώς και η αναφορά εξαιρέσεων για καταστάσεις στις οποίες το άτομο αρνείται την καταγραφή αρτηριακής πίεσης ή όταν ο στόχος αρτηριακής πίεσης δεν είναι κατάλληλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Δείκτης 245

Περιφερική αρτηριακή νόσος: αρτηριακή πίεση (79 ετών και κάτω)

Δείκτης

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με περιφερική αρτηριακή νόσο, στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό: Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να βοηθήσει στη δευτερογενή πρόληψη των καρδιαγγειακών παθήσεων. Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω συμβουλών για τον τρόπο ζωής ή μέσω της χρήσης φαρμακευτικής αγωγής.

Προδιαγραφές

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με περιφερική αρτηριακή νόσο.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιασμένος επί 100

Εξαιρέσεις: Καμία.

Εξατομικευμένες προσαρμογές στην περίθαλψη καθώς και η αναφορά εξαιρέσεων για καταστάσεις στις οποίες το άτομο αρνείται την καταγραφή αρτηριακής πίεσης ή όταν ο στόχος αρτηριακής πίεσης δεν είναι κατάλληλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Δείκτης 241

Στηθάγγη και στεφανιαία νόσος: αρτηριακή πίεση (79 ετών και κάτω)

Δείκτης: Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με στεφανιαία νόσο στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (όπως μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό: Ο έλεγχος της αρτηριακής πίεσης μπορεί να βοηθήσει στη δευτερογενή πρόληψη των καρδιαγγειακών παθήσεων. Το ενδιάμεσο αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί μέσω συμβουλών για τον τρόπο ζωής ή της χρήσης φαρμακευτικής αγωγής.

Προδιαγραφές

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή στα οποία η τελευταία μέτρηση της αρτηριακής πίεσης (μετρήθηκε τους προηγούμενους 12 μήνες) είναι μικρότερη από 130/80 mmHg.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων ηλικίας 79 ετών και κάτω με στεφανιαία νόσο.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιαζόμενος επί 100.

Εξαιρέσεις: Καμία.

Εξατομικευμένες προσαρμογές στην περίθαλψη καθώς και η αναφορά εξαιρέσεων για καταστάσεις στις οποίες το άτομο αρνείται την καταγραφή αρτηριακής πίεσης ή όταν ο στόχος αρτηριακής πίεσης δεν είναι κατάλληλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Δείκτης 270

Πρόληψη καρδιαγγειακών παθήσεων: εκτίμηση κινδύνου (τροποποιήσιμοι παράγοντες κινδύνου)

Δείκτης: Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 43 έως 84 ετών με τροποποιήσιμο παράγοντα κινδύνου που έχουν καταγεγραμμένη βαθμολογία εκτίμησης κινδύνου καρδιαγγειακής νόσου τα προηγούμενα 3 χρόνια.

Τύπος δείκτη: Ο δείκτης είναι κατάλληλος για αξιολόγηση επιδόσεων τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επιμέρους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Σκεπτικό: Για την πρωτογενή πρόληψη της καρδιαγγειακής νόσου, συνιστάται η εφαρμογή μιας συστηματικής στρατηγικής στην πρωτοβάθμια περίθαλψη για τον εντοπισμό ατόμων που είναι πιθανό να διατρέχουν υψηλό κίνδυνο καρδιαγγειακής νόσου. Μόλις βρεθεί αυξημένος κίνδυνος, πολλοί παράγοντες κινδύνου καρδιαγγειακής νόσου μπορούν να τροποποιηθούν μέσω αλλαγών στον τρόπο ζωής ή μέσω ιατρικών παρεμβάσεων.

Αυτός ο δείκτης επικεντρώνεται σε εκείνα τα άτομα που έχουν τροποποιήσιμους παράγοντες κινδύνου, όπως επισημαίνεται στο εργαλείο αξιολόγησης Score 2, επειδή αυτοί οι ασθενείς είναι πιο πιθανό να έχουν υψηλότερο κίνδυνο καρδιαγγειακής νόσου.

Ο δείκτης αποκλείει άτομα με σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1, καρδιαγγειακή νόσο, οικογενή υπερχοληστερολαιμία και χρόνια νεφρική νόσο σταδίου 3 έως 5 (σύμφωνα με τις οδηγίες του NICE), καθώς διατρέχουν υψηλό κίνδυνο και θα πρέπει να προχωρήσουν άμεσα σε τροποποιήσεις του τρόπου ζωής και θεραπείες μείωσης των λιπιδίων. Τα άτομα που λαμβάνουν τρέχουσες θεραπείες μείωσης των λιπιδίων ή με προηγούμενη βαθμολογία κινδύνου καρδιαγγειακής νόσου 20% ή περισσότερο αποκλείονται, καθώς η επαναλαμβανόμενη αξιολόγηση είναι περιττή.

Προδιαγραφές

Αριθμητής: Αριθμός ατόμων στον παρονομαστή με καταγεγραμμένη βαθμολογία εκτίμησης κινδύνου καρδιαγγειακής νόσου τα προηγούμενα 3 χρόνια.

Παρονομαστής: Αριθμός ατόμων ηλικίας 43 έως 84 ετών με τροποποιήσιμο παράγοντα κινδύνου.

Υπολογισμός: Αριθμητής διαιρούμενος με τον παρονομαστή, πολλαπλασιαζόμενος επί 100.

Ορισμοί: Τροποποιήσιμος παράγοντας κινδύνου μπορεί να είναι ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

1. τρέχον κάπνισμα
2. παχυσαρκία
3. υπέρταση
4. υπερχοληστερολαιμία

Η εκτίμηση κινδύνου καρδιαγγειακών παθήσεων θα πρέπει κατά προτίμηση να πραγματοποιείται με τη χρήση του SCORE2. Ωστόσο, η προτεινόμενη κατασκευή του δείκτη θα μπορούσε να περιλαμβάνει κλινικούς κώδικες των εργαλείων κινδύνου QRISK, QRISK2 και QRISK3.

Εξαιρέσεις: Άτομα με οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

Δείκτες Ποιότητας για την προσαρμοσμένη κατευθυντήρια οδηγία του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας και Αριστείας στην Περίθαλψη (NICE) για την Κύπρο «Αυξημένη αρτηριακή πίεση και Υπέρταση σε ενήλικες: διάγνωση και διαχείριση»

ΤΕΛΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

1. σακχαρώδης διαβήτης τύπου 1
2. καρδιαγγειακή νόσος
3. οικογενής υπερχοληστερολαιμία
4. χρόνια νεφρική νόσο σταδίου 3a έως 5
5. τρέχουσες θεραπείες μείωσης των λιπιδίων
6. βαθμολογία κινδύνου 20% ή περισσότερο οποιαδήποτε στιγμή

Η τρέχουσα θεραπεία μείωσης των λιπιδίων ορίζεται ως μία σχετική συνταγογράφηση κατά τους τελευταίους 6 μήνες της περιόδου αναφοράς.

Η καρδιαγγειακή νόσος ορίζεται ως στηθάγχη, προηγούμενο έμφραγμα του μυοκαρδίου, επαναιμάτωση, ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο ή παροδικό ισχαιμικό επεισόδιο ή συμπτωματική περιφερική αρτηριακής νόσος.